

DERS: EĞİTİM YÖNETİMİ

Dersin verildiĐi Fakülte:	EĞitim Bilimleri Fakültesi
Bölüm:	Rehberlik ve Psikolojik Danışma
ÖĞretim Üyesi:	Doç.Dr. Şakir ÇINKIR
İletişim:	scinkir@gmail.com

3.Hafta: Öğretimin Basamaklandırılması

Sunu Akışı

1. Hazırlık Soruları
2. Öğretimin Basamaklandırılması
3. Okulöncesi Eğitim
4. İlköğretim
5. Ortaöğretim
6. Yükseköğretim
7. Yaygın Eğitim
8. Özet

HAZIRLIK SORULARI

Öğretimi basamaklandırmaya neden gerek vardı?

Okulöncesi eğitimin geçmişi, amaçları, sorunları nelerdir?

İlkokulun geçmişi, amaçları, sorunları nelerdir?

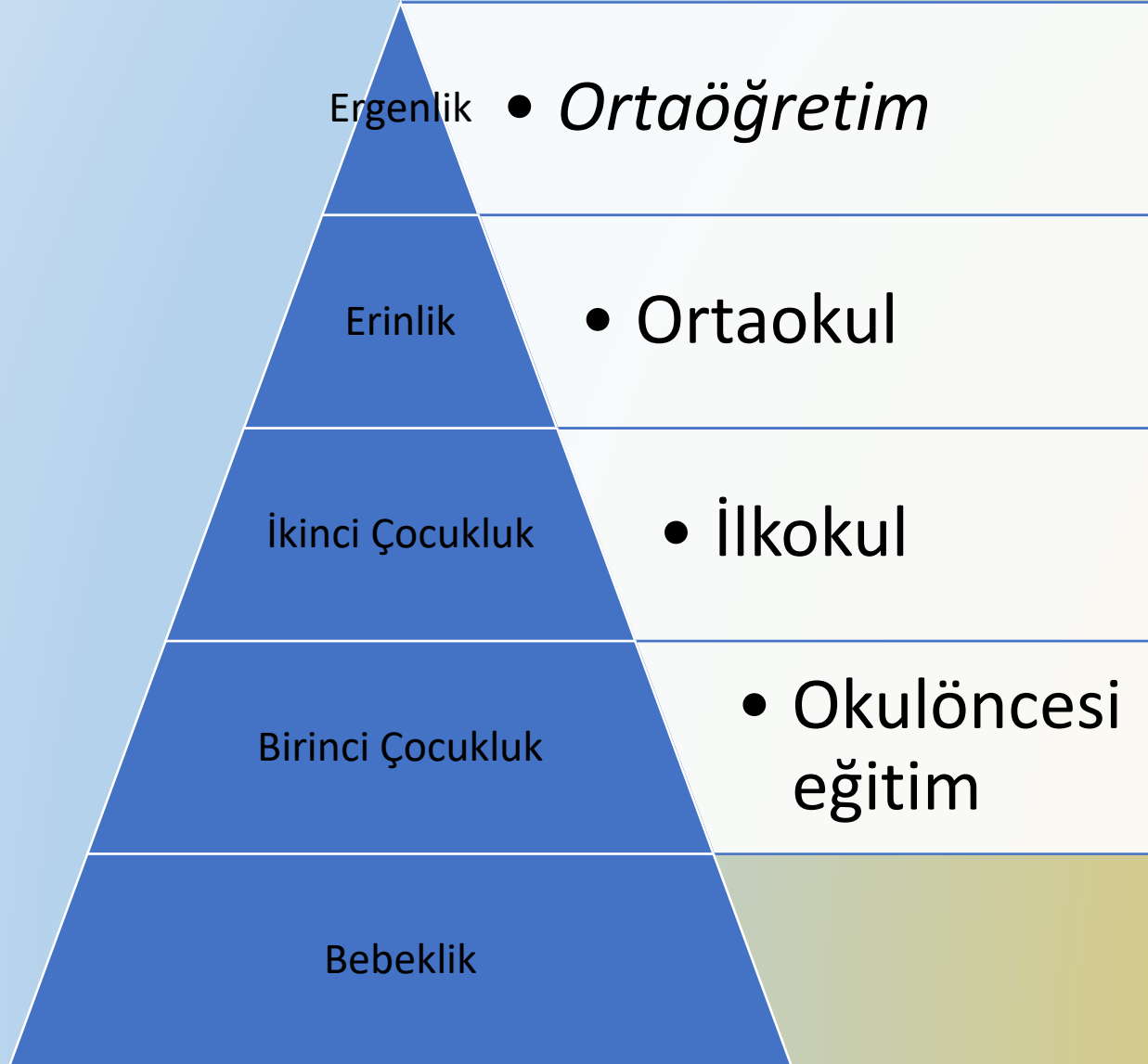
Ortaokulun geçmişi, amaçları, sorunları nelerdir?

Genel ortaöğretimin geçmişi, amaçları, sorunları nelerdir?

Mesleki ve teknik öğretimin geçmişi, amaçları, sorunları nelerdir?

Yükseköğretimin geçmişi nedir?

ÖĞRETİMİN BASAMAKLANDIRILMASI

İnsanların farklı gelişim evrelerinden geçmeleri

Bu evrelerin değişik gelişim görevlerini gerektirmesi

Bu evrelere uygun eğitim programlarının yapılması

Bu programları bitirenlere yasal belge verilmesi

Öğretimin basamaklandırılmasını zorunlu kılmıştır

OKULÖNCESİ EĞİTİM

Okulöncesi Eğitimin Amaçları

Çocukların beden, zihin ve duygu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak;

Onları ilköğretime hazırlamak;

Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak;

Çocukların Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır.

Milli Eğitim Temel Kanununa göre okulöncesi eğitim zorunlu öğrenim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsar.

Bu eğitim basamağı kendi içinde, ikiye ayrılır

Yuva eğitimi birinci, ikinci, üçüncü yaşlardaki (0-36 aylar)

Anaokulu dördüncü, beşinci ve altıncı yaşlardaki (37-72 aylar) çocukları kapsar.

Onuncu Milli Eğitim Şûrası, okulöncesi eğitimin yaşını 0-5 yaş (0-60 ay) olarak önermişti.

OKULÖNCESİ EĞİTİM

Okulöncesi Eğitimin Sorunları ve Öneriler

Milli Eğitim Bakanlığının istatistiklerine göre,

2014-2015 öğretim yılında okulöncesi eğitimde toplam 1 156 661 öğrenci vardır

Bu öğrencilerden 549 414'ü kız,

607 247'si erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

Okulöncesi eğitimde okullaşma

3-5 yaş için yüzde 26,63;

4-5 yaş için yüzde 37,36;

5 yaş için 39,72'dir.

Okulöncesi eğitimin savsaklanmaktadır.

Binalarını yapmak,

Araç gereçlerini hazırlamak,

Öğretmenlerini yetiştirmek

Bu konuda devlet yavaş kalınca

Halk, umudunu özel kesime bağlamıştır.

Özel kesimin anaokulları ise pek çok ailenin baş edemeyeceği kadar pahalıdır.

Bugüne kadar kalkınma planlarının okulöncesi eğitim için hedeflediği sayıya ve niteliğe ulaşamamıştır.

İlköğretimin Amaçları

Milli Eğitim Temel Kanunu'na göre ilköğretim 6-14 yaşlarındaki çocukların eğitimini kapsamaktadır. Anayasa'ya göre ilköğretim bu çağıdaki çocuklar için zorunludur.

Milli Eğitim Temel Kanunu'na göre ilköğretimin amaç ve görevleri, milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak:

- 1. Her Türk çocuğuna iyi bir vatandaş olmak için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları kazandırmak; onu milli ahlâk anlayışına uygun olarak yetiştirmek;
- 2. Her Türk çocuğunu ilgi, istidat ve kabiliyetleri yönünden yetiştire-rek hayat ve üst öğrenime hazırlamaktır.

İlköğretimin Sorunları ve Öneriler

İlköğretim, en az dokuz yıl süreli olmalıdır.

Bu dokuz yıl, çocuk gelişimine uygun olarak, üçer yıllık dönemlere ayrılmalıdır.

Birinci dönem, 6-8,

ikinci dönem 9-11,

üçüncü dönem 12-14.

Okulöncesi eğitim yayıldığında bu dönemlerin tabanına 3 yıllık bir okulöncesi eğitim dönemi daha eklenmelidir.

İlköğretim okulları, bir yandan çağ çocuklarına eğitim verirken bir yandan da ilköğretim görmemiş yetişkinlere özel ve yaşlarına uygun programlarla öğretim yapmalıdır.

İlköğretim okullarında, özel eğitimi gerekseyen öğrencilere özel programlarla eğitim verilmelidir.

İlköğretimde, birinci sınıftan başlayarak son sınıfa kadar, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin ortaya çıkarılması ve tanınması asıl olmalıdır. Bunun için, öğrencilerin kendilerini tanımalarına ve ileride seçecekleri mesleğe ilişkin bilgi ve temel becerileri kazanmalarına olanak hazırlanmalıdır.

İlköğretimde öğrencilerin hangi ortaöğretim programına ya da hangi mesleğe yöneleceklerini belirleyecek bir eğitim programı uygulanmalıdır

ORTA ÖĞRETİM

Ortaöğretimin Amaçları

Ortaöğretim basamağı on beş yaşından on sekiz yaşma kadar gençle-rin deam ettiği okulları kapsar. Ortaöğretimin amacı, yükseköğretime öğrenci hazırlamak ve gençleri bir meslekte yetiştirmektir

Milli Eğitim Temel Kanunu'na göre ortaöğretim, ilköğretime dayalı en az dört yıllık öğrenim veren

genel,

mesleki ve teknik

öğretim kurumlarının tümünü kapsar.

Ortaöğretim, çeşitli programlar uygulayan liselerden oluşur.

Belli bir programa ağırlık veren okullara lise,

teknik lise

tarım meslek lisesi

gibi eğitim dallarını belirleyen adlar verilir.

ilköğretimi tamamlayan ve orta-öğretime girmeye hak kazanmış olan her öğrenci, ortaöğretime devam etme ve ortaöğretimin olanaklarından ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanma hakkına sahiptir.

ORTA ÖĞRETİM

Ortaöğretimin Sorunları ve Öneriler

Ortaöğretimde seksene yaklaşan türde, değişik eğitim programları uygulayan okul vardır.

Türkiye'nin ortaöğretim düzeyinde meslek öğrenimi görmüş insangücü açığı sürmektedir.

Özellikle, ne mesleki ne de teknik okul olan imam hatip liseleri, üniversitelere öğrenci hazırlamaya odaklanmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının istatistiklerine göre,

2014-2015 öğretim yılında

2 702 143 kız öğrenci

2 988 928 erkek öğrenci

5 691 071 öğrenci vardır.

2 902 954'ü genel lisede,

546 443'ü imam hatip lisesinde

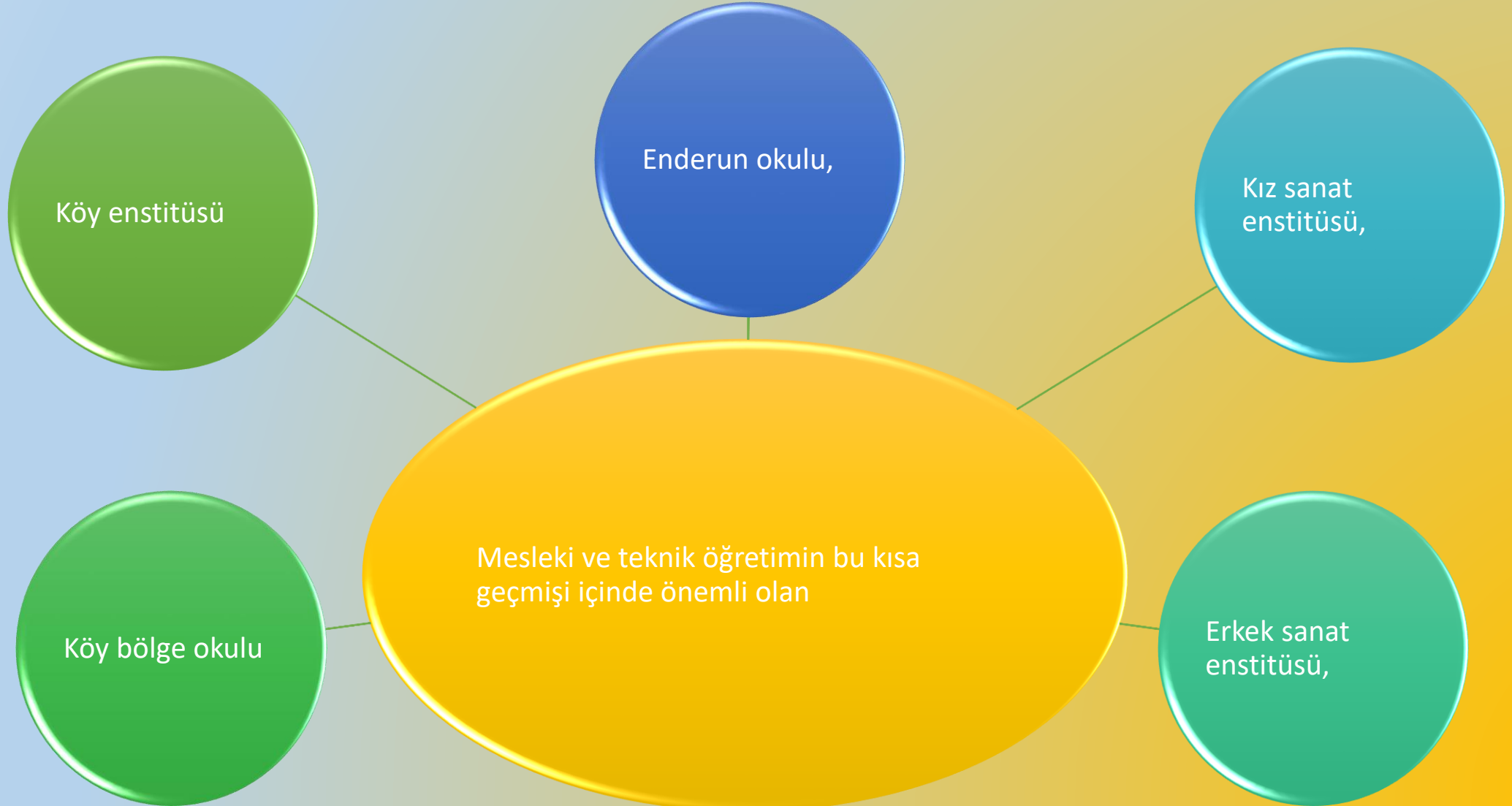
1 470 434'ü açık lisede,

Ortaöğretimdeki okullaşma ise toplam yüzde 79,37'dir.

2 119 736 'sı ise meslek liselerinde

MESLEKİ VE TEKNİK ÖĞRETİM

Mesleki ve Teknik Öğretimin Geçmişi

MESLEKİ VE TEKNİK ÖĞRETİM

Mesleki ve Teknik Öğretimin Sorunları

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2012-2013 istatistiklerine göre, mesleki liselerinde öğrenim gören 1 614 837 öğrenci vardır.

Beş yıllık kalkınma planlarının, tümü de ortaöğretimde, mesleki ve teknik eğitime ağırlık verilmesini istemektedir. Mesleki ve teknik öğretimde okullaşma her dönemde plan hedeflerinin gerisinde kalmıştır.

Teknik okulların bina, eğitim araç, gereç ve donanımı, öteki okulların birkaç katı daha çok paraya mal olmaktadır. Bu durum bu alanda yatırım yapmayı yavaşlatmaktadır.

Mesleki ve teknik öğretim okullarından mezun olanların, endüstri ve meslek kesimlerince işe alınmaları yeterli düzeyde değildir. İş kuruluşları, mesleki ve teknik öğretim okullarının eğitimini nitelikli bulmamaktadırlar.

Mesleki ve teknik öğretim okullarını bitirenlerin büyük bir kesimi kendi alanlarında çalışmak yerine başka alanlarda özellikle büro işlerinde çalışmayı ve üniversiteye girip alan değiştirmeyi yeğlemektedirler.

Türkiye'de ara insangücüne yeğin biçimde gereklilik vardır. Mesleki ve teknik okulların eğitim programlarında gereken değişikliği yaparak öğrencilerinin bu gereksinmeyi karşılayacak biçimde yetiştirilmeleri sağlanamamaktadır.

Mesleki ve teknik öğretimin yükünü hafifletmek ve olanaklarını genişletmek için, araç, gereç, makine ve donanın yönünden büyük yatırımları gerektirmeyen bazı mesleki ve teknik eğitim programları, genel liseler içinde açılabilir.

Onuncu Milli Eğitim Şurası'nın önerileri doğrultusunda, imam hatip okulu programları, ticaret eğitimi programlarının bir kesimi, teknik öğretimin bilgiye dayanan türünden bazı programları, genel liselerin içinde uygulanabilir.

YÜKSEKÖĞRETİM

Yükseköğretimin Amaçları

Milli Eğitim Temel Kanunu'na göre, yükseköğretimin amaç ve görevleri, milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak,

Öğrencileri ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda yurdumuzun bilim politikasına ve toplumun yüksek seviyede ve çeşitli kademelerdeki insangücü ihtiyaçlarına göre yetiştirmek;

Çeşitli kademelerde bilimsel öğretim yapmak;

Yurdumuzu ilgilendirenler başta olmak üzere, bütün bilimsel, teknik ve kültürel sorunları çözmek için bilimleri genişletip derinleştirecek inceleme ve araştırmalarda bulunmak;

Yurdumuzun türlü yönde ilerleme ve gelişmesini ilgilendiren bütün sorunlarım, Hükümet ve kurumlarla da elbirliği etmek suretiyle öğretim ve araştırma konusu yaparak sonuçlarım toplumun yararlanmasına sunmak ve Hükümet'çe istenecek inceleme ve araştırmaları sonuçlandırarak düşüncelerini bildirmek;

Araştırma ve incelemelerin sonuçlarını gösteren, bilim ve tekniğin ilerlemesini sağlayan her türlü yayınları yapmak;

Türk toplumunun genel seviyesini yükseltici ve kamuoyunu aydınlatıcı bilim verilerini sözle, yazı ile halka yaymak ve yaygın eğitim hizmetlerinde bulunmaktır.

YÜKSEKÖĞRETİM

Yükseköğretimin Sorunları ve Öneriler

Üniversite çağındaki nüfusun yüzde 16.60'ı okullaşabilmiştir.

Tüm eğitim sistemine olduğu gibi, yükseköğretime ayrılan para, gereksinimlerin karşılanmasının çok gerisindedir.

Üniversite, (yönetmel, eğitsel, parasal yönden) tam özerkliğe kavuşmamıştır.

Öğretim elemanlarının yetiştirilmeleri için, önceden belirlenip donatılan gelişmiş üniversiteler sorumlu kılınmalıdır.

Öğretim elemanlarının, öğretim, eğitim ve bilimsel çalışmaları için özgür bir ortam sağlanmalıdır.

Öğretim elemanlarına meslek güvencesi verilmelidir.

Üniversiteler, ülkedeki ve dışardaki bilimsel gelişmeleri izleyebilmeli; toplumun sorunları ve gerçekleri üzerinde özgürce bilimsel araştırmalar yapabilmeli; özgürce eleştirebilmen ve değerlendirebilmelidir.

Üniversiteler ve öğretim elemanları, araştırmalarını, incelemelerini ve ürettikleri düşünceleri, çeşitli kitle iletişim araçları ile özgürce yayımlayabilmeli,

Üniversiteler ülkenin ekonomik kalkınmasıyla ilgili kuruluşlarla ortaklaşa çalışabilmen ve bunun için gereken olanaklar Devlet'çe sağlanabilmelidir.

Ülkenin gereksindiği yüksek nitelikli insangücünü yetiştirebilmesi için her türlü çağdaş araçlar sağlanmalıdır.

Üniversiteler ülkenin ve bölgelerinin bilimsel ve kültürel merkezi olmalı ve çevre ile dirik bir etkileşim kurmalıdırlar.

Ülkenin ve çevrenin insangücü gereksinmesine göre her üniversite ön lisans ve lisans düzeyinde öğretim yapabilecek nitelikte geliştirilmelidir. Lisansüstü öğretim gelişmiş üniversitelerde yapılmalıdır.

YAYGIN EĞİTİM

1973'te yasalaşan milli eğitim temel kanunu'nda, "türk milli eğitim sistemi, örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere iki anabölümden kurulur.

Örgün eğitim, okulöncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar.

Yaygın eğitim, örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsar" denilmektedir.

Yaygın eğitim, örgün eğitim gibi belirgin basamaklara ayrılmış değildir. Yaşam boyu eğitimin bir hak olarak tanındığı çağımızda, yaygın eğitim, örgün eğitimin dışındaki yaşam boyu süren öğretim ve eğitim etkinliklerini kapsar.

Yaygın eğitim, örgün eğitimin herhangi bir okulunda okumamış, bu okulların herhangi birini bırakmış ya da bitirmiş yurttaşlara, açık eğitim programları uygulamak üzere görevlendirilmiştir.

Yaygın eğitim kendi içinde

- Mesleki teknik
- Genel olmak üzere iki kesimden oluşur.

YAYGIN EĞİTİM

Yaygın Eğitimin Amaçları

Milli Eğitim Temel Kanununa göre, yaygın eğitimin özel amacı Milli Eğitim'in genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş, ya herhangi bir kademesinde bulunan ya da bu kademe-den çıkmış vatandaşlara, örgün eğitimin yarımında ya da dışında:

Okuma yazma öğretmek, eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim imkânları hazırlamak;

Çağımızın bilimsel, teknolojik, iktisadi, sosyal ve kültürel gelişmelerine uymalarını sağlayıcı eğitim imkânları hazırlamak;

Milli kültür değerlerimizi koruyucu, geliştirici, tanıtıcı, benimsetici nitelikte eğitim yapmak;

Toplu yaşama, dayanışma, yardımlaşma, birlikte çalışma ve örgütlenme anlayış ve alışkanlıkları kazandırmak;

İktisadi gücün artırılması için gerekli beslenme ve sağlıklı yaşama şekil ve usullerini benimsetmek;

Boş zamanları iyi bir şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmak;

Kısa süreli ve kademeli eğitim uygulayarak ekonomimizin gelişmesi doğrultusunda ve istihdam politikasına uygun meslekleri edinmelerini sağlayıcı imkânları hazırlamak;

Çeşitli mesleklerde çalışmakta olanların hizmet içinde ve mesleklerinde gelişmeleri için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktır

YAYGIN EĞİTİM

Yaygın Eğitimin Sorunları ve Öneriler

Onuncu Milli Eğitim Şûrası'nda, örgün ve yaygın eğitimi bütünleştirmek ve yaygın eğitimdeki etkinlikleri artırmak için, örgün eğitim okullarının da hem yaygın eğitim etkinlikleri yaparak hem de yaygın eğitim etkinliklerine kapılarını açarak, işe koşulması önerilmişti.

Yaygın eğitimin uygulayacağı programlar şunlar olabilir:

(1) Mesleki ve teknik eğitimde çıraklık, kalfalık ve ustalık programları.

(2) Örgün eğitim programlarını tamamlayıcı programlar.

(3) Kültürel gelişme ve boş zamanları değerlendirme programları.

(4) Çevreyi koruma, zenginleştirme ve insanın sağlıklı yaşamasına katkıda bulunacak programlar.

Yaygın eğitim programları, eğitilenlerin gereksinmesine göre içeriklendirilmeli ve zamanlandırılmalıdır.

Okumaz yazmazlık, en kısa sürede kaldırılmalıdır.

Yaygın eğitim en etkili biçimde donatılmalıdır.

Özel eğitimi gerekseyen yetişkinlere, özel eğitim programları açılmalıdır.

ÖZET

Medreselerin ve Tanzimat'tan önce açılan askeri okulların ortaöğretim düzeyinde olduğu varsayılıyor.

1869 Genel Eğitim Tüzüğü, idadi ve sultaniyi ortaöğretim okulları olarak kurmuştu.

1926 Maarif Teşkilatına Dair Kanun, liseleri, ilköğretim okullarını, köy öğretmen okullarını ve bunlara denk olan mesleki ve teknik okulları ortaöğretim okulu olarak saymıştır.

Genel ortaöğretimin amaçları, ilköğretim okulunu bitirenlere, ortak bir genel kültür vermeyi, toplum sorunlarını tanıtmayı, çözüm yollarını arama ve kalkınmaya katkıda bulunma bilincini kazandırmayı; değişik programlarla onların yeteneklerini yeterliğe dönüştürmeyi ve onları yükseköğretime hazırlamayı amaçlamaktadır.

Ortaöğretim çağında bulunan nüfusun ancak yüzde elli altı kadarı okullaşabilmiştir

ÖZET

Osmanlı Devleti, çağın gereklerine uygun bir üniversite kuramadı; ama yükseköğretim sayılabilecek birçok meslek okulu kurdu.

Cumhuriyetle birlikte devralman Darülfünûn, devrimlere karşı olumsuz tutumu yüzünden, kapatıldı ve 1933 yılında yeni baştan İstanbul Üniversitesi kuruldu.

Üniversite dışında yüksek öğretim yapan okulların İstanbul ve Ankara'da çoğalması üzerine çok üniversiteliğe geçme zorunluluğu doğdu ve 1946 yılında Üniversiteler Kanunu çıkarıldı.

1973 yılında çıkarılan yeni Üniversiteler Kanunu ile üniversiteler, 1961 Anayasası'nın gereklerine uyduruldu. 1981'de çıkarılan Yükseköğretim Kanunu ile üniversitelerin dışında yüksek öğretim yapan bütün okullar bir yasaya bağlandı.

Yükseköğretim yasası çıkarıldığı andan başlayarak pek çok çevrelerce eleştirildi ve birçok yasalarla değişikliğe uğratıldı.

Yükseköğretimin amaçları Millî Eğitim Temel Kanunu ile Yükseköğretim Kanununda yer almaktadır.

Yükseköğretim kendi içinde lisans ve lisansüstü öğretim olarak iki basamağa ayrılmakta; lisans basamağının ilk iki yılma önlisans denilmekte, lisansüstü basamağı ise yüksek lisans ve doktora düzeylerinden oluşmaktadır.